

แบบรายงานผลการพัฒนาความรู้ของข้าราชการ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๔
รอบการประเมิน ๑/๒๕๖๗ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๖-๓๑ มีนาคม ๒๕๖๗
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗

- ☺ ผู้เข้าอบรม : นางสาวไพจิตร คำโสดา ตำแหน่ง เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
- ☺ สังกัด สถานีพัฒนาที่ดินนครพนม
- ☺ หัวข้อการพัฒนา : วิชา จริยธรรมในการทำงานและการบริหารคน
- ☺ หน่วยงานจัดอบรม : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
- ☺ ระยะเวลา : ๔ ชั่วโมง วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗
- ☺ สถานที่ : ผ่าน OCSC Learning Portal ศูนย์การเรียนรู้ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์แบบบูรณาการ

วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม

๑. ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้เกี่ยวกับหลักจริยธรรมในการบริหารทรัพยากรมนุษย์
๒. ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของหลักจริยธรรมในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ซึ่งมีส่วนทำให้องค์กรประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน

สรุปเนื้อหาสำคัญ

๑. หลักจริยธรรมและค่านิยมสร้างสรรค์

ความหมายของจริยธรรม

คำว่า “จริยธรรม” แยกออกเป็น จริย + ธรรม ซึ่งคำว่า จริย หมายถึง ความประพฤติหรือกิจที่ควรประพฤติ ส่วนคำว่า ธรรม มีความหมายหลายประการ เช่น คุณความดี, หลักคำสอนของศาสนา, หลักปฏิบัติ เมื่อนำคำทั้งสองมารวมกันเป็น “จริยธรรม” จึงมีความหมายตามตัวอักษรว่า “หลักแห่งความประพฤติ” หรือ “แนวทางของการประพฤติ” โดยทั่วไป จริยธรรมมักอิงอยู่กับศาสนา ทั้งนี้เพราะคำสอนทางศาสนามีส่วนสร้างระบบจริยธรรมให้สังคม ดังคำกล่าวของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ที่ว่า “จริยธรรมของสังคมไทยขึ้นอยู่กับระบบศีลธรรมของพุทธศาสนา ศาสนาพุทธกำหนดหลักในการปฏิบัติในชีวิตประจำวันไว้อย่างไร นั่นหมายความว่า ได้กำหนดหลักจริยธรรมไว้ให้ปฏิบัติอย่างนั้น” แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่า จริยธรรมอิงอยู่กับหลักคำสอนทางศาสนาเพียงอย่างเดียว แท้ที่จริงนั้นจริยธรรมหยั่งรากอยู่บนขนบธรรมเนียมประเพณี โดยนัยนี้ บางคนเรียกหลักแห่งความประพฤติอันเนื่องมาจากคำสอนทางศาสนาว่า “ศีลธรรม” และเรียกหลักแห่งความประพฤติอันพัฒนามาจากแหล่งอื่น ๆ ว่า “จริยธรรม”

จริยธรรม ไม่แยกเด็ดขาดจากศีลธรรม แต่จริยธรรมจะมีความหมายกว้างกว่าศีลธรรม เพราะศีลธรรมเป็นหลักคำสอนทางศาสนาที่ว่าด้วยความประพฤติปฏิบัติชอบ ส่วนจริยธรรม หมายถึง หลักแห่งความประพฤติปฏิบัติชอบอันวางรากฐานอยู่บนหลักคำสอนของศาสนา ปรัชญาและขนบธรรมเนียมประเพณี อีกทั้งจริยธรรมมิใช่กฎหมาย ทั้งนี้เพราะกฎหมายเป็นสิ่งบังคับให้คนทำตาม และมีบทลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืน ดังนั้นสาเหตุที่คนเคารพเชื่อฟังกฎหมายเพราะกลัวถูกลงโทษ ในขณะที่จริยธรรมไม่มีบทลงโทษ ดังนั้นคนจึงมีจริยธรรมเพราะมีแรงจูงใจ แต่อย่างไรก็ตาม กฎหมายก็มีส่วนเกี่ยวข้องกับจริยธรรมในฐานะเป็นแรงหนุนจากภายนอกเพื่อให้คนมีจริยธรรม จากนิยามที่ยกมานั้น สามารถประมวลสรุปความได้ว่า จริยธรรม คือ แนวทางของการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นคนดี เป็นประโยชน์สุขของตนเองและส่วนรวม

กล่าวโดยสรุป จริยธรรมก็คือ สิ่งที่มีอยู่แล้วในตัวมนุษย์โดยธรรมชาติ ซึ่งจะต้องพัฒนาขึ้นโดยอาศัยกฎเกณฑ์ความประพฤติที่มนุษย์ควรประพฤติที่ได้ จากหลักการทางศีลธรรม หลักปรัชญา วัฒนธรรม กฎหมาย หรือจารีตประเพณี เพื่อประโยชน์สุขแก่ตนเองและสังคม นอกจากนี้ จริยธรรมยังใช้เป็นแนวทางประกอบ การตัดสินใจเลือก ความประพฤติ/การกระทำที่ ถูกต้องเหมาะสม ในแต่ละสถานการณ์ ด้วย

ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ๗ ข้อ

๑. ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ
๒. ซื่อสัตย์สุจริต ปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมาตามกฎหมายและตามทำนองคลองธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้
๓. กล้าตัดสินใจและยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม
๔. คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว
๕. มุ่งสัมฤทธิ์ผล ประสิทธิภาพ และคุณภาพงาน ปฏิบัติงานด้วยความรวดเร็ว ทันต่อเวลาและสถานการณ์
๖. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม ปราศจากอคติ และไม่เลือกปฏิบัติโดยการใช้ความรู้สึก หรือความสัมพันธ์ส่วนตัวหรือเหตุผลของความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา เพศ อายุ สภาพร่างกาย สถานะทางเศรษฐกิจสังคม และต้องรักษาความเป็นกลางทางการเมือง
๗. ดำรงตนเป็นแบบอย่างด้วยการเป็นข้าราชการที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ พึงปฏิบัติตนให้เป็นที่เชื่อถือศรัทธาแก่ประชาชน

ค่านิยมสร้างสรรค์ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

เป็นคุณธรรมประจำใจที่เจ้าหน้าที่ของรัฐพึงยึดถือเพื่อให้การปฏิบัติงานภาครัฐบังเกิดผลตามแนวทางของการบริหารภาครัฐแนวใหม่ที่มุ่งสร้างคุณประโยชน์สูงสุดให้แก่ประชาชนและประเทศชาติ

มี ๕ ประการดังนี้

๑. กล้ายืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง
๒. ซื่อสัตย์และมีความรับผิดชอบ
๓. โปร่งใส ตรวจสอบได้
๔. ไม่เลือกปฏิบัติ
๕. มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

กล้ายืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง (Moral Courage) หมายถึง

- ❖ ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม
- ❖ เสียสละ
- ❖ ยึดหลักวิชาและจรรยาวิชาชีพ
- ❖ ไม่โอนอ่อนตามอิทธิพลใด ๆ

ซื่อสัตย์และมีความรับผิดชอบ (Integrity and Responsibility) หมายถึง

- ❖ ปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมา
- ❖ แยกเรื่องส่วนตัวออกจากหน้าที่การงาน
- ❖ มีความรับผิดชอบต่อประชาชน ต่อผลการปฏิบัติงานองค์การ และต่อการพัฒนาปรับปรุงระบบราชการ

โปร่งใส ตรวจสอบได้ (Transparency and Accountability) หมายถึง

- ❖ ปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์การให้มีความโปร่งใส
- ❖ มีวิธีการให้ประชาชนตรวจสอบได้
- ❖ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในขอบเขตของกฎหมาย

ไม่เลือกปฏิบัติ (Nondiscrimination) หมายถึง

- ❖ บริการประชาชนด้วยความเสมอภาคเน้นความสะดวก รวดเร็ว ประหยัด และถูกต้อง
- ❖ ปฏิบัติต่อผู้มารับบริการด้วยความมีน้ำใจ เมตตา เอื้อเฟื้อ

มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน (Result Orientation) หมายถึง

- ❖ ทำงานให้แล้วเสร็จตามกำหนด เกิดผลดีแก่หน่วยงานและส่วนรวม
- ❖ ใช้ทรัพยากรของทางราชการให้คุ้มค่าเสมือนหนึ่งการใช้ทรัพยากรของตนเอง
- ❖ เน้นการทำงานโดยยึดผลลัพธ์เป็นหลัก มีการวัดผลลัพธ์ และค่าใช้จ่าย

๒. มาตรฐานทางจริยธรรม

ระบบราชการถือเป็นกลไกที่สำคัญยิ่งในการบริหารและปกครองประเทศ โดยมีข้าราชการเป็นฟันเฟืองและเป็นส่วนเชื่อมต่อระหว่างผู้บริหารประเทศกับประชาชน ข้าราชการจึงถือเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนระบบราชการให้สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพในการให้บริการแก่ประชาชน โดยมุ่งเน้นเป้าหมายสูงสุดคือ ความอยู่ดีกินดีของประชาชน การปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการจึงจำเป็นต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความวิริยะอุตสาหะ ซื่อสัตย์ สุจริต ยึดถือผลประโยชน์ของประเทศเป็นสำคัญ

การปฏิบัติงานของข้าราชการ จึงจำเป็นต้องมีกลไกที่สำคัญในการควบคุมการทำงาน และสิ่งสำคัญที่ช่วยควบคุมการทำงานของข้าราชการสิ่งหนึ่ง คือ คุณธรรมจริยธรรมของข้าราชการ โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๖ วรรคสาม ได้บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว ประกอบกับพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕ ได้กำหนดมาตรฐานทางจริยธรรม ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์การประพฤติปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อใช้เป็นหลักสำคัญในการจัดทำประมวลจริยธรรมของหน่วยงานของรัฐ โดยมาตรฐานทางจริยธรรม ประกอบด้วย

๑) ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๒) ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่

๓) กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม

๔) คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ

๕) มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

๖) ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ

๗) ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ

ทั้งนี้ ข้าราชการแต่ละประเภทมีมาตรฐานทางจริยธรรมที่กำหนดเอาไว้ในประมวลจริยธรรม เช่น ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ประมวลจริยธรรมข้าราชการรัฐสภา ประมวลจริยธรรมข้าราชการกรุงเทพมหานคร ประมวลจริยธรรมพนักงานส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

อนึ่ง การที่ข้าราชการยึดถือมาตรฐานทางจริยธรรมเป็นหลักเกณฑ์ในการประพฤติปฏิบัติตนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ถือเป็นการพัฒนาข้าราชการให้ตระหนักในการเป็นข้าราชการที่มีเกียรติศักดิ์ศรี รู้จักความพอเพียง ยึดมั่นในคุณธรรม ยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง ตระหนักในคุณค่าความดี ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ เป็นตัวอย่างการประพฤติที่ดั่งงามแก่สังคม และส่งผลให้เกิดการปฏิบัติราชการแผ่นดินในส่วนที่ตนรับผิดชอบเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศชาติและประชาชน

๓. จริยธรรมในการทำงาน

จริยธรรมในการทำงาน หมายถึง กฎเกณฑ์ที่เป็นแนวทางปฏิบัติตนในการประกอบอาชีพที่ถือว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม เหมาะสม และยอมรับ

จริยธรรมในการทำงานทั่วไป

จริยธรรมที่นำมาซึ่งความสุขความเจริญในการทำงานและการดำรงชีวิต เรียกว่า มงคล ๓๘ ประการ มงคลชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการทำงานมีดังนี้

⇒ ชำนาญในวิชาชีพของตน (มงคลชีวิตข้อที่ ๘) เป็นการนำความรู้ที่เล่าเรียน ฝึกฝน อบรม มาปฏิบัติให้เกิดความชำนาญจนสามารถยึดเป็นอาชีพได้

⇒ ระเบียบวินัย (มงคลชีวิตข้อที่ ๙) การฝึกกาย วาจาให้อยู่ในระเบียบวินัยที่สังคมหรือสถาบันวางไว้เป็นแบบแผน

⇒ กล่าววาจาดี (มงคลชีวิตข้อที่ ๑๐) คือ วชิสุจริต ๔ ประการ ได้แก่ ความจริง คำประสาน สามัคคี คำสุภาพ คำมีประโยชน์

⇒ ทำงานไม่คั่งค้างสับสน (มงคลชีวิตข้อที่ ๑๔) ลักษณะการทำงานของคนโดยทั่วไปมี ๒ แบบ คือ

- การทำงานคั่งค้างสับสน คือ ทำงานหยายยุ่งเหยิง ทำงานไม่สำเร็จ
- การทำงานไม่คั่งค้าง คือ การทำงานดีมีระเบียบ ทำงานเต็มฝีมือ และทำงานให้เสร็จ

จริยธรรมในการทำงานผู้บริหาร

มีหิริโอตตปปะ

เว็นอคติ ๔ ประการ

มีพรหมวิหาร ๔

มีสังคหัตถ์ ๔